



Vsi "čudežni rešitelji" slovenskih podjetij

Primož Cirman

Ljubljana – Zgodbe o strateških partnerjih iz davčnih oaz ali drugih celin, ki naj bi tik pred dvanajsto z obsežno kapitalsko injekcijo preprečile stečaj, so v zadnjih treh letih takorekoč obvezne spremljevalke propadanja velikih slovenskih podjetij.

V Sloveniji se je tako od jeseni 2009, ko je danes že pozabljeni italijanski poslovnež **Pierpaolo Cerani** obljubil 200-milijonsko dokapitalizacijo Infond Holdinga, ki naj bi jo izpeljal ameriški sklad GEMNY, omenjalo več »čudežnih rešiteljev«. Ti so se po navadi pojavili, ko je lastnikom propadajočih podjetij, ki že več mesecev niso izplačevala plač, bankam pa dolgovala tudi obresti, zmanjkalo prostora za manevriranje pred razglasitvijo stečaja. Končni izplen teh partnerjev je za zdaj ničen: pred propadom s konkretnim denarnim vložkom niso niti poskušali reševati nobenega podjetja niti jim niso odprli vrat do novih poslov.

Od Ceranija in Arabcev do Švicarjev in Američanov

Tako delavci Skupine Viator & Vektor (V & V) nikoli niso dočakali partnerja, ki bi v družbo vložil svež kapital, čeprav je ekipa **Zdenka Pavčka** za to lani najela britansko podjetje Hoskyn Child. To je na koncu za reševanje ponudilo dva milijona evrov, kar je bilo za banke upnice premalo. Kljub temu so pisci načrta prisilne poravnave Skupine V & V v njem spet obudili načrte po dokapitalizacijskem partnerju, ki bi prispeval okoli 20 milijonov evrov. Obljubljenih rešiteljev, prvi naj bi v začetku lanskega leta z desetimi milijoni evrov prišel iz Savdske Arabije (Al-Ahmad), mesec dni kasneje pa je v igro vstopil še neki švicarski poslovnež srbskega rodu, niso videli tudi v Tovarni vozil Maribor (TVM), ki je danes v stečaju.

»Z napovedmi o strateških partnerjih želijo lastniki in poslovodstva podjetij običajno do zadnjega odlašati s trenutkom resnice, razglasitvijo stečaja in razlastitvijo. V razvitem svetu lah-

ko poslovodstvo to stori le enkrat, saj potem izgubi ugled,« meni **dr. Živko Bergant**, predstojnik inštituta za poslovodno računovodstvo na visoki šoli za računovodstvo v Ljubljani. Na vprašanje, če bi se tovrstne zavlačevalne manevre, ki so pogosto krinka za sporne posle (prenašanje premoženja), dalo preprečiti bodisi z zakonom bodisi s strožjim nadzorom nad izvajanjem obstoječih zakonov, je dr. Bergant odgovoril, da »se je temu težko izogniti«. »Ti pojavi so povezani z vrednotami v našem poslovnem okolju. Morda bi lahko predvideli odškodninsko odgovornost, če bi poslovodstvo obljubljalo nekaj, za kar dokazano vedo, da ni res, a bi bilo to v praksi težko,« je še dodal dr. Bergant.

»V obljubah strateških partnerjev ni nobene logike«

Upniki T2 tako bržčas nikoli ne bodo vedeli, ali so imeli v Zvonu Ena Holdingu res v rokavu vlagatelje iz Švice ali je šlo za kupovanje časa, delničarjem NFD Holdinga pa bo ostalo skrito, kdo je skrivnostni zunanji investitor, ki naj bi ga domnevno skupaj z 11 milijoni evrov januarja letos našlo nekdanje vodstvo družbe. Če je bil »staro« Muro v mesecih pred propadom pripravljen »reševati« vsak, ki je imel pet minut časa, ne pa tudi polne denarnice, so »strateški partnerji«, ki jih nato nikoli ni na spregled, še posebno pogosti v gradbeništvu.

Zadnja primera sta ameriška skupina Icon Capital Group, ki se je omenjala že med vlagatelji v projekt Stožice, in podjetje Patera iz italijanskega Vidma, katerega transakcijski račun je bil še pred dnevi dokazano prazen. Oba naj bi skupaj ali vsak zase reševala ali kako drugače pomagala Primorju, Cestnemu podjetju Ljubljana (CPL) in Energoplanu.

Zakaj bi neki čudežni investitor sploh želel kupiti podjetje skupaj z več sto milijoni evrov dolgov in ne raje počakati na njegov stečaj, kjer bi ga lahko odkupil po delih? »V takšnih obljubah ni nobene logike,« zatrjuje dr. Bergant. »Dokapitalizacija družbe z negativnim kapitalom bi bila z vidika investitorja povsem neracionalna.

Vplačani denar bi šel vse do višine pokritja negativnega kapitala za poplačilo dolgov, po katerem družba še vedno ne bi imela lastnega premoženja. Investitor bi lahko dejavnost ali premoženje kupil v stečaju, ko je družba teh dolgov že prosta,« je na nedavni razpravi o pomanjkljivostih insolventne zakonodaje v državnem svetu poudaril član strokovnega sveta združenja malih delničarjev (**VZMD**) **Tadej Kotnik**: »Banke upnice, ki dopuščajo fantomske dokapitalizacije, niso tako

naivne, ampak običajno klonijo pod pritiski javnosti, politike, zaposlenih, ki upajo na ugodne učinke.«

»Rešitelji« z domnevno kriminalnim ozadjem

Kar nekaj nesojenih »rešiteljev« se je prej ali kasneje pojavilo tudi v zgodbah z domnevno kriminalnim ozadjem. Pri tem velja opozoriti na vsaj dva primera. V začetku leta 2010 je tako uprava Centra Naložb, družbe v lasti Kolonela **Boška Šrota**, napovedala 74-milijonsko dokapitalizacijo. Svež denar naj bi vplačal sklad Tristar Imperial s Komorskih otokov, ki so ga v Švici uvrstili na črni seznam podjetij, s katerim tamkajšnje banke ne smejo poslovati. Med štirimi zastopniki slovenskega podjetja TS Zeron Imperial, ki je domovalo na fiktivnem naslovu v Celju, je bil tudi **Zoran Zorko**, ki se je letos po poročanju Slovenskih novic znašel v preiskavi zaradi domnevnega sodelovanja pri vdiranju v informacijske sisteme več družb, med drugim tudi Luke Koper.

Drugi primer je hrvaško podjetje EMS Holding. To naj bi »v prvi fazi« z osmimi milijoni evrov pomagalo SCT Ivana Zidarja, skupaj pa naj bi vložilo do 40 milijonov evrov. Kasneje smo v našem časniku razkrili, da je EMS Holding prek istoimenskega nemškega podjetja v lasti nekdanjega domnevnega preprodajalca radioaktivnih materialov. »Za strateškimi partnerji se lahko skriva tudi oprani denar iz Slovenije ali še iz časov nekdanje Jugoslavije, kar je sicer težko dokazati,« je še ocenil dr. Bergant.



“Mega posli” gradbincev v tujini: mit ali resničnost?

Podobna zgodba kot pri strateških partnerjih se vsaj v gradbeništvu pojavlja tudi pri »mega poslih«, po možnosti v tujini, ki naj bi rešili kakšno podjetje. Najodmevnejši tak primer je SCT **Ivana Zidarja**, ki je le nekaj dni pred prisilno poravnavo decembra 2010 domnevno dogovoril za milijardo evrov vredno gradnjo avtoceste na območju Sočija, novica pa je še nekaj dni polnila slovenske medije. Tudi nekdanji prvi mož GPG **Boris Dolamič** je še nekaj mesecev pred stečajem zagotavljal, da ima družba dovolj poslov z državo, zato je ne čaka enaka usoda kot preostale gradbince. Glede na izkušnje so sicer tovrstni manevri najpogostejše namenjeni zavlačevanju, s katerim si uprave kupijo čas za zadnja prenašanja premoženja družbe v zasebne roke in skrajšajo rok za mogoče izpodbijanje nekaterih drugih poslov.

Infond Holding, Center Naložbe, SCT, Primorje, CPL, T2, Viator & Vektor, TVM in tako dalje. To je le nekaj podjetij, ki naj bi jih pomagali reševati tuji »strateški partnerji«. Teh nato, ko je bilo treba vložiti milijone, ni bilo od nikoder. Na fotografiji nekdanji nesojeni rešitelj Šrotovega imperija Pierpaolo Cerani, ki se je kmalu zatem sam znašel v finančnih težavah.